
Mezi historií a Evangeliiem: Existence a život církve ve světle II. vatikánského koncilu

PROKOP BROŽ

Ve dnech 4. a 5. dubna proběhla na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze mezinárodní konference s názvem *Mezi historií a Evangeliiem: Existence a život církve ve světle II. vatikánského koncilu*. U příležitosti 50. výročí II. vatikánského koncilu se sešlo 17 přednášejících z tuzemska i ze zahraničí, aby nejen reflektovali historický vývoj, který se koncillem rozběhl, ale aby též hledali teologickou interpretaci mezitím již padesátileté historie univerzální církve.

První den byl zaměřen historicky a měl představit dobu koncilu i pokoncilní vývoj v evropském i národním kontextu tak, jak se s ním identifikovali postupně přicházející generace. Americký teolog, dominikán Thomas Benedikt Viviano uvedl celou konferenci přednáškou *Recepce II. vatikánského koncilu ve světle jeho prehistorie a rozlišování znamení doby*. Následoval diskusní panel, který byl uveden třemi kratšími příspěvky: biskup František Radkovský zpracoval téma církevních hnutí a nových komunit v české církvi, docent Jaroslav Šebek přednesl zamyšlení nad vývojem českého katolicismu v pokoncilním období a Martin Vaňáč představil biskupskou synodu jako jeden z plodů II. vatikánského koncilu.

Odpolední blok zahájil prof. Jiří Hanuš přednáškou *Problém kontinuity a diskontinuity církevního vývoje v moderně*, na níž navázal doc. Stanislav Balík s příspěvkem *Katolická církev v Československu po II. vatikánském koncilu*. Oba historici se tématu dlouhodobě věnují. Odpolední diskusní panel zahájil prof. Ctirad Václav Pospíšil zamyšlením nad několika významnými proslovy papežů Jana XXIII. a Pavla VI. Pokračoval doc. Aleš Opatrný vstupem, v němž reflektoval život církve 60. a 70. let s přihlédnutím k výzvám koncilu. Prof. Jan Sokol, jenž se nemohl dostavit, nicméně jeho příspěvek byl přečten, referoval o semináři v Jirchářích. Prof. Peter Šturák, děkan Greckokatolické fakulty v Prešově, nastínil pokoncilní vývoj z pohledu řeckokatolické církve.

Druhý den konference měl za cíl představit dvě základní teologická témata, jež v současné církvi z koncilu vycházejí: evangelizace a pokoncilní vývoj chápaný jako recepce. Dopolední přednášku *Význam II. vatikánského koncilu v obnovené evangelizaci Evropy* měl italský teolog Severino Dianich. V diskusním panelu, jenž následoval, vystoupil Jaroslav Brož, aby otevřel téma pokoncilní biblické exegese. Doc. Karel Sládek nastínil základní perspektivy spirituální teologie, jež se opírají o konstituce *Dei Verbum* a *Sacrosanctum Concilium*. Jaroslav Lorman předložil představu o základech mravní nauky církve ve svém příspěvku nazvaném *Vznešenost povolání věřících v Kristu*.

Odpolední blok začal italský teolog Marcello Paradiso přednáškou, v níž představil rozsáhlé dílo německého jezuita, působícího dnes v Paříži, Christophera Theobalda; v jeho stěžejním díle *La réception du Concile Vatican II.* je podán velmi propracovaný koncept *recepce*. Jde o proces recipování koncilu, který je nutné chápat jako život církve, jež vedena Duchem, v návaznosti na dvoutisíciletou tradici a věrná Písmu věnuje svoji pozornost současnosti, aby utvářela svoji podobu dnes a směřovala do budoucnosti. V posledním diskusním bloku vystoupil Prokop Brož s tématem vztahu mezi církví a společností, jenž se právě na koncil začal chápat nově. Michal Opatrný představil téma charity v souvislosti s dílem II. vatikánského koncilu. Panel uzavřel prof. Pavel Ambros s pastorálním tématem o obětním a koinonickém charakteru eucharistie.